

ادب پارسی - ۵

چهل ناموس خنشی

گیده ادبی

ضیاء الدین خنشی

مدون و تحقیق

دکتر علی محمد مؤذنی

استاد دانشگاه تهران

سرشناسه	: نخشبى، ضياءالدين، - ۷۵۱ ق.
عنوان قراردادی	: Ziyaal-Din, Nakhshabi
عنوان و نام پدیدآور	: کلیات و جزئیات، برگزیده
مشخصات نشر	: تهران: تراث اسلامی؛ استانبول: دار التراث ترکیه، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۰ ص.؛ ۵/۱۴×۵/۱۱
فروست	: ادب پارسی؛ ۵.
شابک	: 978-600-96182-8-6
وضعیت فهرست	: فیبا
نویسی	
یادداشت	: واژه نامه.
یادداشت	: کتابنامه.
عنا دیگر	: گزیده ادبی.
۱. نوع	: شعر فارسی -- قرن ۸ق.
۲. موضوع	: Persian poetry -- 14th century
۳. نوع	: نثر فارسی -- قرن ۸ق.
۴. موضوع	: Persian prose literature -- 14th century
۵. شناسه افر	: هودنی، علی محمد، -۱۳۳۵
رده بندی گره	: ۱۳۹۶ ۱۹/ ۵۴۳۵PIR
رده بندی دیر	: ۲۳/۰۰۰۰
شماره	: ۲۹ ۶۸۴۶
کتابشناسی ملی	

www.sazeman.com

انتشارات تراث اسلامی ایران، تهران

بانجاری انتشارات دارالتراث ترکیه، استانبول

تهران میدان انقلاب ابتدای خیابان انقلاب شماره ۱۳۳۸ - پستی: ۱۳۱۴۶۶۴۱۸۵

تلفن: ۸۸۱۷۲۰۹۹ شماره: ۵ ۹۷۸۶۰

sazeman@yahoo.com

گزیده ادبی چهل ناموس نخشبى

مؤلف: ضياءالدين نخشبى

به كوشش: دكتور على محمد مؤذنى

چاپ اول: ۱۳۹۶ شمارهگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: 978-600-96182-8-6

همه حقوق محفوظ و مخصوص به ناشرین است.

این کتاب تحت حفاظت پیمان گبی وایت انتشارات دار التراث استانبول ترکیه قرار دارد.

فهرست

پیشگفتار / ۸

مقدمه / ۹

تصانیف نخشی / (۱۲) چهل ناموس یا ناموس اکبر / (۱۵) نثر کتاب / (۱۹)
تأثر از آیات قرآنی و احادیث / (۲۳) نخشی و متون پیش از خود / (۲۶)
دانش پزشکی در کتاب کلیات و جزئیات / (۳۳)

گزیده ادبی چهل ناموس / ۴۳

دیباچه مؤلف / ۳۷

ناموس اول در مناقب / (۴۵) / ناموس دوم در مناقب سر / (۴۹) / ناموس سوم و مناقب دماغ
(۵۴) / ناموس چهارم در مناقب پیشانی / (۵۷) / ناموس پنجم در مناقب ابرو / (۶۱) / ناموس ششم
در مناقب پلک / (۶۹) / ناموس هفتم در مناقب مژه / (۷۴) / ناموس هشتم در مناقب چشم / (۸۰) /
ناموس نهم در مناقب اکبر / (۸۴) / ناموس دهم در مناقب بینی / (۹۳) / ناموس یازدهم در مناقب
رخساره / (۹۵) / ناموس دوازدهم در مناقب گوش / (۱۰۱) / ناموس سیزدهم در مناقب زلف / (۱۱۰) /
ناموس چهاردهم در مناقب خط / (۱۰۸) / ناموس پانزدهم در مناقب لب / (۱۲۶) / ناموس شانزدهم در
مناقب دهان / (۱۳۲) / ناموس هفدهم در مناقب دندان / (۱۳۹) / ناموس هجدهم در مناقب زبان
(۱۴۳) / ناموس نوزدهم در مناقب زنج / (۱۵۲) / ناموس بیستم در مناقب روی / (۱۶۰) / ناموس
بیست و یکم در مناقب خال / (۱۶۸) / ناموس بیست و دوم در مناقب گلو / (۱۷۷) / ناموس بیست و
سوم در مناقب گردن / (۱۹۴) / ناموس بیست و چهارم در مناقب پشت / (۱۹۸) / ناموس بیست
پنجم در مناقب استخوان / (۲۰۴) / ناموس بیست و ششم در مناقب ران / (۲۱۰) / ناموس بیست و
هفتم در مناقب رگ / (۲۱۷) / ناموس بیست و هشتم در مناقب خون / (۲۱۰) / ناموس بیست و نهم
در مناقب دست / (۲۲۷) / ناموس سی‌ام در مناقب انگشت / (۲۳۴) / ناموس سی‌ و یکم در مناقب
ناخن / (۲۳۹) / ناموس سی و دوم در مناقب سینه / (۲۴۷) / ناموس سی و سوم در مناقب دل
(۲۵۳) / ناموس سی و چهارم در مناقب روح و جان / (۲۶۲) / ناموس سی و پنجم در مناقب پهلوی
(۲۷۱) / ناموس سی و ششم در مناقب شکم / (۲۷۷) / ناموس سی و هفتم در مناقب کمر / (۲۸۰) /
ناموس سی و هشتم در مناقب زانو / (۲۸۸) / ناموس سی و نهم در مناقب ساق / (۲۹۶) / ناموس
چهل و یکم در مناقب پا / (۳۰۱)

فهرست‌ها / ۳۰۷

واژه نامه / (۳۰۹) / کتابنامه / (۳۲۴) / مقدمه انگلیسی / (۳۲۶)

پیش گفتار

کتاب حاضر که در دسترس مخاطبان قرار دارد، برگزیده ای است از کتاب جزئیات و کلیات (چهل ناموس) که در سال ۱۳۸۸ هجری شمسی از طرف انجمن آثار و مفاخر فرهنگی منتشر شده است. از آن جا که محتوای این کتاب شامل مسائل ادبی، عرفانی، و علوم دیگر مانند مسائل پزشکی و دارویی است و به گونه ای همانند یک جنگ درآمده است بر آن شدیم که گزیده ای از آن را که شامل نمره‌های نظم و نثر و مسائل ادبی می‌شود به صورت جداگانه به چاپ بسپاریم تا علاقه‌مندان به ادب فارسی بتوانند بهتر و راحت‌تر از آن بهره‌مند شوند. نخشی، در این کتاب، وجود انسان را که اشرف مخلوقات عالم است به گونه ای زیبا و ادیبانه به تصویر کشیده است. وی چهل عضو بدن انسان را انتخاب نموده و به عنوان «ناموس» و قانون الهی، منتخب وی را بر شمرده است. این ناموس‌ها از «موی» آغاز شده و به «پای» پایان می‌پذیرد. در پایان هر ناموس، غزلی با ردیف آن عضو، آورده شده است. شواهد بلاغی مندرج در این اثر، در حوزه بلاغت و صور خیال، به ویژه «تشبیه» می‌تواند مورد توجه و استفاده خاص دانشجویان زبان و ادب فارسی واقع شود و چه بسا در تقویت خلاقیت ادبی و افزایش دانش بلاغی آن‌ها مفید باشد. انتخاب مطالب امور مربوط به رمانهای مختلف رایانه ای و شگردهای بهره‌وری خاص آن با همکاری جناب آقای سید میر طیب که به حق از فارغ التحصیلان موفق این رشته است، صورت گرفت. پس از دردانی از تلاش انجام گرفته، از خداوند بزرگ توفیق هرچه بیشتر برای ایشان را خواستارم.

والحمد لله رب العالمین

علی محمد مؤذنی - پاییز ۱۳۹۶ / دسامبر ۲۰۱۷